

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 80—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celotno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 65—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petlirvsta (53 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 9/9 mm K 15.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in četrta po praz-
niku ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ro opisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglaš.
avstr. in češk. 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7363.

Samostojni poslanci razkrinkani.

Korupcija samostojnih — izdajstvo nad kmetom —
uničevalna sodba srbskih kmetov.

Belgrad, 17. marca. (Izvirno) Zemljoradniški klub objavlja ob priliki izstopa slovenskih »samostojnežev« komunique, v katerem pobija razloge, ki jih je navedel dr. Vošnjak in konstatira, da je zemljoradniški načrt ustave v imenu Slovencev podpisal Pucelj. Kljub temu pa so isti Slovenci v ustavnem odboru glasovali proti tej ustavi in vstopili v vlado. Dalje se na podlagi istinitih dokazov v temu komuniqueju konstatira, da se poslanci SKS nikakor niso mogli spoprijazniti z idejami in interesi kmetijskega ljudstva, ker nimajo kmetijskega programa. Njih program sestoji samo iz egoističnih želja in koristolovstva. Ker so vedeli, da se bodo ti njihovi sebični nameni izpolnili samo, če stopijo v vlado, so »samostojni« že dalje časa agitirali za to idejo. In zato so poslanci Samostojne kmetijske stranke izdali kmeta in njegov program za ministrski stolček in za izvoz-

nice ter uvoznice. Ker so Vošnjak in Pucelj ter njihovi tovariši sprevideli, da svojih nenasitnih želja in pohlepa po materialni koristi ne bodo mogli zadovoljiti v Zemljoradniškem klubu, so izstopili. Komunike konča, da si Zemljoradniški klub sme samo čestitati, da se je rešil tega balasta. — Ta izjava vodstva Zemljoradniškega kluba je izzvala v vseh političnih krogih veliko zanimanje. Samostojni pa so zelo poparjeni, ker vsakdo gleda na nje s prezirom, s katerim vsakdo gleda izdajalca, dasiravno mu je isti morda koristil.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Današnja »Politika« (polslužbeni list vlade) javlja, da so se pogajanja med SKS in vlado že pričela. Glavni pogoji za vstop samostojnih se vrte okrog izvoznice in uvoznice. Dalje pravi ta list, da je SKS stopila v vlado največ radi financiranja kmetijske družbe in pa iz strahu pred Slov. ljudsko stranko.

Začetek nasilstva dr. Baltića.

Liberalce je že dolgo časa bodla v oči »Gospodarska komisija«, katero so smatrali po lastnih izjavah za merilo politične moči. Hudo jim je bilo, da pri njej niso mogli nadaljevati dr. Pestotnikovega režima, o katerem bomo imeli še priložnost podrobneje seznaniti našo javnost. Bodlo jih je tudi v njihove centralistično orientirane oči, da obstoja v Ljubljani še organizacija, ki si je znala do zadnjega obdržati še nekoliko avtonomije in ki je s svojim delovanjem omogočila, da so se mogle ustanoviti v Sloveniji razne prepotrebne državne institucije in zavodi posebno pri poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Poleg tega je pa treba dobiti »Jutru« novega »gradiva« za bližajoče se občinske volitve. Zato je treba seveda novega krika proti »klerikalcem«, treba je novega nasilja. Zato premlevajo v svojem stvarnem glasilu na novo že ponovno ovržene iz strankarskih razlogov izmišljene očitke o korupciji pri »Gospodarski komisiji«. Da bo pa javnost videla, koliko je resnice na trditvah Žerjavovega glasila, in da bo spoznala vse prave vzroke, zakaj je vlada dr. Baltića nastopila pot nasilja in razpustila »Gospodarsko komisijo« za stvarno demobilizacijo, pozivljamo gospoda dež. predsednika dr. Baltića, da objavi poročilo preiskovalne komisije z dne 3. avgusta 1920, v katerem zavrača s svojim

lastnoročnim podpisom isti g. dr. Rutar, katerega je imenovala dr. Baltićeva vlada za komisarja pri »Gospodarski komisiji«, neresnične »Jutrove« trditve.

»Jutro« piše, da je bilo ob prevratu v Sloveniji blaga okoli 300 milijonov vrednosti. Gotovo ga je bilo še več. Kdo pa je kriv, da ga ni prišlo več v roke našim domačim ljudem? Dr. Gr. Žerjav bo mogel dati »Jutru« točne in podrobne podatke, kdo je bil tisti, ki je držal polkovnika Vasića in omogočil, da je mogel isti brez vsake kontrole izvažati velikanske množine blaga iz Ljubljane, isti Vasić, o katerem smo ponovno poročali že v našem časopisu, in o katerem so poslanci SLS in JSDS že ponovno pritoževali se v parlamentu, toda vsled demokratiških intrig vedno brez uspeha. Ta gospod je bil, kakor je osebno poročal tedanji minister Kristan s svojim lastnoročnim podpisom, že poklican iz Ljubljane, a je njegov odhod preprečil dr. Žerjav, ki ga je pozval kot preiskovalca proti »Gospodarski komisiji«, njega, zoper katerega so naši poslanci zahtevali preiskavo. In na ta način je dr. Žerjav preprečil, da ni prišla ljudstvu v prid zaloga blaga v Dravljah, kjer je bilo vredno skladišče gotovo več kot 30 milijonov kron, katero je Vasić večinoma brez kontrole razvozil, ostalo je pa ob priliki požara v Dravljah pogorelo. Kdo pa je kriv, da od avtomobilov, ki jih je bilo v Sloveniji ob prevratu nad 800, ni prišlo skoraj nič državi in ljudstvu v korist, ker leže še vedno po veliki večini razbiti v

okolici Ljubljane in čakajo žalostnega konca?

Zakaj pa demokrati niso podpirali »Gospodarske komisije« v njenem boju za koristi ljudstva v Sloveniji? Če je obdržala »Gospodarska komisija« blaga v vrednosti nad 40 milijonov kron, je storila s tem toliko, kolikor je sploh mogla.

Sicer je pa gospodom pri deželni vladi to tudi znano. Zato je vlada objavila včeraj kratek komunike, ki izgleda čisto nedolžno. Ribnikarjev informacijski biro »Jutro« pa tolmači vladni ukrep, kakor da gre proti kakim »klerikalni korupciji«. To iščite le v demokratiških vrstah! Tako po ovinkih hoče vlada zagovarjati svoj nasilni akt, ker si sama ne upa v javnost s takimi očitki. Sedanji vladni režim in boj proti korupciji sta dva nezdružljiva pojma. Pač pa vidimo, da je začela pod sedanjim režimom politična korupcija cveteti kakor še nikdar prej. Z vsemogočimi »državotvornimi« izgovori se vrši ta korupcija. V centrali se kupujejo poslanci na račun ljudstva, v pokrajinah pa se nastavljajo na čelo uprave poslušni uradniki, da izvedejo upravno centralizacijo, še predno je o njej odločila konstituenta, in po zloglasni demokratiški morali vršijo nasilstva proti vsemu, kar je nasprotno demokratiški korupciji.

Nasilstva se pričenjajo. Najprej občinski volivni red, potem Kmetijska družba, nato »Gospodarska komisija« in mariborska mestna hranilnica, in kaj nam prinesejo bodoči dnevi, ni težko uganiti. To pa bo šlo samo tako dolgo, dokler ljudstvo ne bo tega brezpravnega stanja sito in ne bo z glasovnicami v rokah pomedlo z zadnjim laždemokratom. Ta sodni dan ne bo izostal.

Katoličani in znanost.

(Od našega inozemskega poročevalca.)

Monakovo, 12. marca.

Od nekdanj je bila katoliška cerkev največja zavetnica vede in tudi danes še korakajo katoličani na čelu resnega znanstvenega prizadevanja. Treb je le, da pogledamo po naši ožji domovini in bratskih hrvatskih deželah, da vidimo, kako ima znanost mnogo svojih najtehtnejših zastopnikov in najboljših prijateljev ravno med katoliškimi možmi. Med drugim daje ustanovna zgodovina slovenskega vseučilišča katoliška mislečemu delu našega naroda najlepše izpričevalo o njegovi vnemi za znanost.

Prvo mesto, kar tiče znanosti pa pripada med katoličani — poleg Francozov in Belgijcev — vsekakor Nemcem. Na glasove raznih nemških katoliških znanstvenikov je svet pred

vojno jako pazil. Vojna je znanosti tudi tu zaslula pota, toda komaj je vojna minula in so se polegla notranjepolitične homatije, so nemški katoliški znanstveniki znova začeli svoje delo. Görresova družba se je oživela in začela obnavljati razne svoje znanstvene ustanove. 21. aprila 1920 se je vršil v Würzburgu zopet redni občini zbor, na katerem je bil namesto Hertlinga izvoljen za predsednika monakovski vseučiliški profesor Grauert. Görresova družba je prevzela organizacijo proslave Dantejeve 600 letnice na Nemškem. Kakor vse podobne znanstvene organizacije ima ob izredni podražitvi tiska tudi Görresova družba z izdajo raznih znanstvenih del in svojih rednih publikacij največje težave. Potrebna bi bila nova izdaja »Staatslexikona«, a stroški so preogromni, da se družbi javljajo vedno uovi podporniki, posebno z onkraj Oceana.

Posebno utegne zanimati Slovence komisija za preiskavo slovenskega vzhoda, ki jo je izvolila Görresova družba na občnem zboru l. 1918. Komisija ima namen, dati pobudo za proučevanje vzhodnoslovenske kulture; svetovna vojna je dokazala, kako malo vedo Nemci o vzhodnoevropskih razmerah in je ravno tej nepoučenosti pripisati veliko odtujenje med germanskim in slovenskim plemenom. Da se temu odpomore, se je osnovala gornja komisija. V komisiji so prine Ivan Jurij Saški, tajni svetnik Pfeilschiffer — Monakovo, prof. Seppelt, prof. Haase in prof. Nikel, vsi v Vratislavi. Kot svoj prvi uspeh je komisija predložila spis princea Iv. Jurija Saškega o umetnosti slovenskega vzhoda. Pripravlja se spis o »verski legendi grško-pravoslavne cerkve«, kjer se obdelja gradivo, ki je v Nemčiji na razpolago. Komisija išče tačas osebnosti, ki bi bile voljne in sposobne v tej posebni stroki sodelovati. Tu se nudi lepa prilika posebno katoliškim Jugoslovonom, da stopijo v stik s komisijo. Koristi ne bi imela samo znanost, ampak tudi narodi, ki bi se medsebojno spoznali.

Kdor se hoče natančneje upoznati z znanstvenim svetom katoliške Nemcije, ta naj si naroči Herderjev »Wochenkalender«, ki prinaša bogato življenjepismo in knjižavno gradivo. Izmed sodnikov naj navedem le nekaj imen: Hansjakob, Muckermann S. J., Dahlmann S. J., Hlatky, Spillmann S. J., Keppler, Helfert, Wilpert, Michael S. J., Wasmann S. J., Ringels, Storm i. m. dr.

Po petletnem presledku je zopet izšel »Jahrbuch der angewandten Naturwissenschaften« (Freiburg 1920, Herder & Co., vez. 30 mark), ki obsega leta 1914—19. in podaja temeljito sliko o napredku, ki so ga na raznih znanstvenih popriščih prinesla ta leta. Topot je teorija znatno prikrajšana na korist praksi, kajti letopis prinaša novo obsežno poglavje o tehniki, kemični tehnologiji, rudarstvu, fizičarstvu, živinozdravstvu itd.

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalie.)

Pomlad v zimi.

S svojim tovarišem inž. Pardo sva odšla naprej. Komaj sva zavila na ovinku za skalo, se nama odpre očarujoč pogled. Pred nama so se širili s plutom ograjeni vrtovi z južnim sadjem; s smokvami, limoni, rožiči in pomerančami. Tudi vinska trta se je vzpenjala v rebri. Ob potu v mehki zeleni travici so se veselile lepega dne in svojega življenja rumene trobentice in nedolžne marjetice, celo vijolic sva si nabrala za cel šopek. Vse muke in trpljenja so bile na mah pozabljene ob samem pogledu na lepo prirodo. Tam izza velikega — tu in tam z otoki posutega — na široko razlitenega Drima razprostira se široka in rodovitna skaderska ravnina in izza nje v daljavi se svetloča posamezni stolpi minaretov Skadra v prijetni svetlobi spomladanskega solca sredi meseca novembra. Ob reki sva zapazila nekaj čolnov in nekoliko Arnavtov okrog njih. Po rebri med drevjem pa so se belile preproste kočice Albancev. Tu in tam so že okopavali vrtove in opravljali razna kmetijska dela. Tu sem imel priložnost videti, da so tudi v Alba-

niji kraji, ki spadajo po svoji kulturi v Evropo. Ker so ležali ravno ob poti, sva pobrala nekoliko lepo rdečih granatnih jabolk, se vsedla v mehko travo in jedla ribe ter jih zalivala z granatnim sokom. Vse to je bilo zame tedaj višek užitka. Kaj bo se in ranjene noge in opraskane roke in lice, kaj nemiren »drobiž« po vsem telesu, kaj utrujenost — vse to je stopilo v ozadje! Lepota poezije odškoduje človeka ki ob občuti, stoterokrat za vse življenjske težave in bridkosti. Saj je v njih samih tudi poezija.

V tem je naša kolona že prispela do naju. Pomešala sva se v vrsto in nadaljevali smo naše potovanje v prekrasni prirodi. Še celo konji so nekoliko veselejši stopicali s tovorom na hrbtu.

Še pred nočjo, vendar pa že v mraku, smo prispeli v večjo vas katoliških Arnavtov, zvano Jubane. Na obširnem, ograjenem sadnem vrtu smo se utaborili. Častniki so dobili ležišča po hišah. Midva s prijateljem sva se spravila na hribček izza cerkve. V grmovju sva si natrgala zelenih vejic ter si nastalala ležišči. Vsled nočne rose, ker nisva imela odej, sva morala napraviti tudi streho vsaj nad glavo. Par večjih vej — in streha je bila gotova. Ker je bilo prepovedano sekati drva v vasi, sva morala tudi midva v hrib v gozd za drva. Prinesla sva vsak po eno butaro in zakurila ogenj pred našim »šotorom«. Medtem so doli na vrtu že zaklali nekaj volov in de-

liti meso. Odšla sva tudi midva za najin delež, seveda brez kruha. Meso sva spekla na žrjavici in povečerjala, nato sva pa legla k počitku. Stisnil sem se kolikor sem mogel, zavil se v plašč in potegnil »šajkačo« čez glavo ter se tako nekoliko ogrel in kmalu zaspal.

V Jubanju.

Drugi dan — bila je zadnja nedelja v novembru — sva se namenila s tovarišem, da greva si razgledat okolico. Ker o štetju in nazivih dnevov nisem več imel niti pojma — saj so bili vsi dnevi našega umika podobni kot krajcar krajcarju —, bi ne bil niti vedel, da je ta dan dvojni praznik: prvi dan našega daljšega odpočitka in zraven pa še nedelja. Toda, komaj se prikaze izza lične cerkvice, zagledava več gruč arnavtskih vaščanov, ki so v praznični obleki radovedno ogledovali naše taborišče izpod božjega hrama. Dekleta in žene so bile v svojih pestrih narodnih nošah, mnoge okrašene z ovratniki iz nanizanih zlatnikov in srebrnjakov ter z bogato izvezenimi »pregačami«. Siromašno oblečenih žena sem le malo opazil med njimi. Tudi moški svet ni zaostajal za nežnim spolom. Na čisto obritem temenu je sedela kot sneg bela čepica in isto tako bele hlače, ob členkih ozke, so se prav lepo podajale črni »janki«.

Cerkvica je stala na položnem gričku, naslonjenem na vinorodno in gozdno gor. S tega grička je bil lep razgled na raz-

lito reko Drim in na obširno močvirje, ki se je izgubljalo v prostranem glasovitem skaderskem polju. Na levo od cerkve je bila globoka globeli, po kateri je poganjal svoje zuboreče valčke gorski potoček med obilnimi mlakužami, obraščenimi z vrbovino. Na desni strani pa je bila položna napeta gorska reber, ki se je vlekla s svojim sadnim drevjem in vrtovi tja doli do »skele« (broda). Takoj izpod cerkvice je bilo župnišče, kjer je stanoval postaren duhovnik-domačin, ki je precej dobro lomil italijansko. Tik župnišča je bilo še par hiš, pač vaških koč. Njim nasproti, preko obširnega sadnega vrta, sta samevali dve hiši. Ob potoku, na ustju globeli, je ležala prav za prav vas Jubane. Koče so bile še dokaj »na kupu«.

Po vsem tem, kar sem poprej slišal in pozneje sam videl vasi na Kosovem in dalje do Prizrena in potem raztresene posamezne kočice — pravcate trdnjave — v albanskem gorovju, sem pričakoval v sruču Albanije čisto navadna roparska gnezda iz predpotopnih kolib in napol nago divje prebivalstvo. Kakšno presenečenje! Gorje onemu, ki se mora posluževati politično prikrojenih opisov Albancev! Res je, v gorovju — in to le med posameznimi plemeni — je roparska zalega na sramoto albanskim dolincem, ki so po veliki večini katoličani. Gorjanci imajo visoko v gorovju, na skalo prilepljene, popolnoma osamele domove. Te »koče« izgledajo kot

Izplača se zabeležiti, kar je o katoliški znanosti nedavno (24. oktobra 1920.) pisala judovsko-demokratska »Frankfurt. Zeitung«. Iz dotičnega članka pod naslovom »Katoliška književnost« posnemamo: »Široki krogi o katoliški književnosti ničesar ne vedo, pa vendar mislijo, da se od nje ne morejo ničesar naučiti, izvemši morda Wasmannova raziskavanja o mravljah. Toda z enega samega gledišča se nam že priporoča, da katoliške književnosti ne zanevarjamo. Pač so katoliški pisatelji v gotovi meri vezani, toda vsaka stvar ima navadno dve plati: Veri, ki so jim podvrženi katoličani, imajo to dobro stran, da jih varujejo pred mnogimi zmotami, katerim se je vdal »moderno« mišljenje, in sicer tudi v delu znanstva. Zato bo jako koristno, ako za primerjanje uporabimo tudi katoliško literaturo, in kdor se je že po drugem potu prepričal o zmotah moderne, bo spoznal, da katoliška literatura v raznih in mnogokrat ravno v temeljnih vprašanjih globlje vidi nego marsikdo izmed popolnoma nevezanih.«

Vsem društvom!

V nedeljo proslavljajo Italijani v Trstu svoj zločin nad našo krvjo, v nedeljo kličemo zato Vas na plan, da s sijajno manifestacijo naše zvestobe do ugrabljenih, zrušite pomen laške proslave. V društvih in naj bodo ta politična, kulturna, ali kakršnakoli, se je od nekda zbirala sila našega naroda in iz društev je izšlo naše osvobojenje in naše ujedinjenje. V društvih pa mora zrasti tudi ona sila, ki jo potrebujemo, da dovršimo osvobojenje in naše ujedinjenje, ki ga zasmehujejo s svojo tržaško proslavo Italijani. Zato v nedeljo vsi na plan, zato ne sme biti društva, ki se ne bi udeležilo žalne manifestacije. Dolžnost vseh odborov je, da poskrbe, da bodo v nedeljo, dne 20. t. m. ob tričetrti na deset vsi člani njihovega društva pred deželnim dvorcem, kjer se sestavi sprevod za žalno manifestacijo. Vsa društva morajo biti zastopana v tem sprevodu, da bo dokumentirana naša enodušnost in da je da o dokumentirana naša enodušnost in da bo izpričana naša sila. Kajti ne samo kot Jugoslovenci, temveč z vsem znanjem, z vsemi sredstvi hočemo pravico in ta naša volja ni dokazana lepše, ko s skupnim nastopom vseh društev, vseh ognjišč naše kulturne, gospodarske in politične sile. Zato v nedeljo, ob tričetrti na deset vsi pred Deželni dvorec, zato v nedeljo vsi na žalno manifestacijo. Narodna zahteva je to in društva, mozeg našega narodnega življenja, je ne smejo zatajiti.

»Jadranski zbor«

Briand o kazenskih odredbah proti Nemčiji.

LDU Pariz, 16. marca. (Havas.) Odgovarjajoč na interpelacije je odvrnil ministrijski predsednik Briand: Čeprav londonska konferenca ni prinesla rešitev vseh vprašanj, se more ugotoviti, da vihrajo zastave Belgije, Anglije in Francije na desnem bregu Rena in tako kažejo voljo za veznikov, pripraviti Nemčijo do tega, da izvrši svoje obveznosti. To ima moralni učinek ne le pri veznikih in na drugem bregu Rena, marveč po vsem svetu. (Živahno odobravanje.) Zavezniki so odredili kazenske odredbe soglasno spriči izjav dr. Simonsa, ki so se potem še poostrele. Nemška delegacija v Londonu je bila uverjena, da se zavezniki ne bodo mogli sporazumeti glede kazenskih odredb in gojili so zahrbito misel, da bodo vojaki zavez-

mali graditi, s kamenjem in z blatom zidani. Vhoda nimajo nobenega. Za okna jim služijo male strelske line dokaj visoko od tal. Kakih pet korakov od takega gradiča leži kup zloženega kamenja, ki je v isti višini z zidovjem koče. Kdor hoče v »hišo«, mora splezati po kamenju na vrh in ko mu pomole stanovalci »dvigalni most« — priprosto desko —, katere en konec poprime sam in ga položi na kamenje, drugi konec pa stanovalci drže na zidu, more čele vstopiti v hišo — pri stehi. Te previdnostne naprave so predvsem posledica »krvnega maščevanja«, ki pa med katoličani izgublja vedno bolj na pomenu.

Toda, vrnimo se k našim Jubančonom pri cerkvi. Dva črnogorska »orožnika«, od katerih je le eden za silo poznal črnogorski slovar, sta se oddvojila od svojih arnavtskih rojakov in se pomešala med naše vojake, ki so ju radovedno obstopili, izprašujoč jih naivno o vsem mogočem.

No, končno je zazvonil zvon »z visokih lin in zbudil mi na dom spomin«. Težko je opisati občutke, ki so mi prevevali srce v tej idilični pokrajini v nedeljo dopoldne, ob zvonkih udarcih bron, med pestro množico kmetov, na katere je ravno tako ljubko sijalo zlato solnce kot na naše slovenske kmetijske korenine. Poln neizrečnega doživljanja sem vstopil v božji hram in goreče — molil.

Po končani božji službi sem se pospešil, da še pravočasno pridem v vrsto tudi za — telesno hrano. Po dolgem času smo zopet enkrat dobili kuhano hrano in kruh. Popoldne pa sem počival, da si priberem novih moči za morebitne nadaljne potne težave.

(Dalje.)

nikov sprejeti z uporom nemških delavcev. Ti pa so vedeli, da smo prišli zahtevati izvršitev obveznosti in da so kazenske odredbe potrebne. Treba je zbuditi Nemčiji vtis, da so ostali zavezniki edini in da bodo izvršili kazenske odredbe, kakor hitro se pokaže zla volja Nemčije. Le potem bo Nemčija pokazala svoje presenetljive pomožne vire. Treba je spomniti na to, da so takoj po porazu Nemčije možje, ki so se bali, da bi jim kdo očital njih imperializem, izkušali rešiti svoje privilegije in podjetja in da so si prizadevali udeležiti se v vseh industrijah po vsem svetu, do čim so govorili o obubožani Nemčiji. Lazniva Nemčija je poizkušala dobiti priložnosti, računajoč na neslogo zaveznikov. Nemčija je trdila, da ne more dobavljati 800.000 ton premoga na mesec, pa je pridelala po ultimatu 2 milijona ton. Na zadnji londonski konferenci je Nemčija zaradi pretne ultimata sprejela obveznost obrokov za prvih pet let in s tem priznala, da more izpolniti svoje obveznosti.

Protirevolucija na Ruskem

LDU Moskva, 17. marca. (Brezlično.) Rdeče čete v Kronštatu so zahtevale, naj se voditelji ustaje podvržejo določbam sovjetske vlade in naj odrede demobilizacijo. Dobili so odgovor, da bo vsak vojak, ki bi zahteval demobilizacijo, takoj ustreljen. Kmetje iz petrograjske okolice, ki so jih pritegnili k transportni službi, baje radovoljno in z veseljem izvršujejo svojo nalogo. — Na finski obali se opaža živahnejše gibanje belih gardistov, ki jim poveljujejo caristični častniki.

LDU Moskva, 17. marca. (Brezlično.) Sovjetska vlada je razglasila, da se onim vojakom v Kronštadu, ki bi takoj položili orožje, ne bo ničesar zgodilo. Snoci je bilo iz Kronstadta slišati močno streljanje s strojnimi.

Rusko-angleška trgovinska pogodba.

LDU London, 17. marca. (DunKU) Rusko-angleška trgovinska pogodba stopi tedaj v veljavo, če se izpolnijo te določbe: 1. obe državi se obvezeta opustiti vse sovražnosti in vso propagando proti drugi državi. Posebno se obveže še Rusija, da ne bo pomagala in podpirala indijskih in afganistanskih plemen, če bi ti pričeli s sovražnostmi napram Angliji. 2. Državljanom obeh držav se dovoli povratek v domovino.

LDU London, 16. marca. (Reuter.) Danes podpisana rusko-angleška trgovinska pogodba je do sklepa splošnega miru provizornega značaja. Stopi takoj v veljavo. Obe državi se obvezeta, da odstranita vse zapreke za trgovino in ladjoplovbo, da prenehata z sovražno propagando, da ukinejo blokado in vzpostavita pošto in brzojav, kakor je bilo to leta 1914.

Odplačevanje nemške odškodnine.

LDU Pariz, 16. marca. (Havas.) Reparacijska komisija, ki je doslej izvršene obveznosti Nemčije ocenila na osem milijard, je od nemške vlade nujno zahtevala, naj do 1. maja t. l. poravnava znesek 20 milijard zlatih mark in naj do 23. marca pošlje eno milijardo zlatih mark na račun še ne poravnane zneska 12 milijard. Komisija je izjavila, da je pripravljena proučiti vse predloge, ki bi se stavili od strani Nemčije glede določitve načina plačevanja za ostalega zneska. Vsekakor pa se morajo ti predlogi predložiti najkasneje do 1. maja. Namesto plačevanja v zlatu in v devizah more Nemčija predlagati plačevanje v blagu in v inozemskih premicninah. Nemški vladi se dovoli, da v istem roku predloži reparacijski komisiji dokaz, da si je res zagotovila posojilo tuje države, čigar znesek namerava nakazati komisiji.

Politične novice.

+ Kupljena ustava. Cesar dozdaž še menda v nobeni državi ni bilo, se je zgodilo pri nas: vlada je centralistično ustavo, s katero misli državo osrečiti, enostavno za 1.200.000.000 kron kupila. Ker ima muslimanski klub, ki je to kupčijo z vlado sklenil, 24 članov, znaša cena za centralistično ustavo 50 milijonov kron za vsakega od teh poslancev, ki bodo v proticeno za to zanjo glasovali. Moremo biti res ponosni, če na ta način dobimo ustavo... Če pa dobe muslimanski begi svojo milijardo, to pa je drugo vprašanje, kajti za enkrat je to le obljuba, za koje izpolnitev nihče ne jamči, saj ne vemo, kako dolgo bo obstojala ta vlada in tudi če bi, je še vprašanje, kaj bo parlament rekel in kako bodo pogledali na to kupčijo volivci. Dobiti usiljeno centralistično ustavo, ki je ljudstvo ne mara, zraven pa še eno milijardo zanjo plačati, je pa vseeno preveč.

+ Krokodilska koža. Na senzacionalna razkritja o bivšem podbanu in sedanjem poverjeniku za notranje zadeve v hrvaški deželni vladi, dr. Bošnjaku, slovensko in hrvaško demokratsko časopisje molči, če-

prav bi nikjer drugod na svetu javnost ne mogla iti preko tako težkih obdolžitev nasproti enemu iz političnih stebrov režima. Menda se je od nasprotnih listov samo vlesrbski »Balkan« povzpela do tega, da energično zahteva, naj dr. Bošnjak zaradi ugleda krone in vlade sam odstopi, če pa noče, naj ga odstavi Pašić, ki se pač »ne more solidarizirati s tako osebo.« Na vsak način se je pa z g. N. Bošnjakom solidariziral sedanjí ban, g. Tomljenović, ki se v nekem intervjuju v »Novosti« zgraja nad »nizkotnostjo ljudi, ki Bošnjaka napadajo in tako hrvaško društvo pred očmi cele države sramotijo.« S tem seveda g. Tomljenović ne spravi s sveta akta bivšega c. kr. vojaškega poveljstva, na katerem je njegov verni tovariš naznačen kot zaupna oseba avstrijskega režima niti obtožil dr. Gagliardija, ki je bil Bošnjaka za zaupno osebo generalu Rhemenu nasvetoval. Pa tudi g. minister za prosveto Svetozar Pribičević molči, dasi je bivši sluga avstrijskega režima na Hrvaškem in sedaj verni pristaš Habsburžanov Gagliardi javno pokazal nanj, da je tudi on vedel za neke tajne sestanke med vojsko v Zagrebu, kjer so različni današnji jugoslovanski veleparioti nosili avstrijskim oficirjem skupaj zaupne denunciacije. Kadar gre za to, da se kak nedemokratski politik brez vsake podlage osumi kot »avstrijakant«, so ti gospodje zelo glasni, ko so jih pa zdaj na podlagi zelo resnih faktov drugi osumili za bive »zaupne osebe« avstrijskega režima, pa enoglasno molijo. Za to je pač treba krokodilske kože.

+ Odkritja o londonskem paktu. Belgrajska »Epoha« odgovarja »Hrvatcu«, ki je izrazil bojazan, da je belgrajska vlada zopet sklenila z Italijo trgovinski dogovor in sicer na škodo hrvaško-slovenskih dežel. Pri tej priliki pravi »Epoha«, da Srbi niso nikoli priznali kakih posebnih hrvaških interesov, kateri ne bi bili obenem interesi vseh Jugoslovancev. Če bi bila vodila Srbija svojo čisto srbsko politiko, bi sploh ne bilo došlo do rapalske pogodbe. Zakaj v tem slučaju bi bil Srbiji popolnoma ustregele znani londonski pakt, glasom katerega so se zavezniki nasproti Srbiji oficijelno potem dvo- in enostranskih mednarodnih ugovorov zavezali, da Srbija dobi celo Dalmacijo južno od rta Planke, celo Bosno in Hercegovino, vso Slavonijo, Srem in Bačko brez čisto hrvaškega dela Hrvatske in brez Slovenije. Če bi bila to sprejela, bi Srbija uživala sadove najboljšega prijateljstva z Italijo, bi si ne bila nakopala »separatističnih« Hrvatov in Slovencev in bi ne imela prijetne dolžnosti plačati propale bankovce bivše avstro-ogrške monarhije. — Na teh izjavanjih je najbolj zanimivo to, da dobro poučeni belgrajski list priznava, kar so srbski oficialni krogi dozdaž dosledno tajili — da je namreč med Srbijo in zavezniki res obstojal obvezni dogovor v smislu londonskega pakta.

+ Najbolj značajna in dosledna stranka je vsekakor demokratska stranka. Imenuje se jugoslovanska, pa je glasovala proti imenu Jugoslavija za SHS; imenuje se demokratska, pa je sedaj kupila muslimanske glasove za eno milijardo odškodnine za begovska veleposestva na račun ljudstva. Hodžo Sahib Korkuta je imenovala »frankovca« (»Riječ«, št. 228, 1920), muslimanske begove »antinacionalne in protidržavne elemente« (»Demokratija«, št. 16, 1919), »najgnusnejše ljudi v današnji politični konstelaciji« (»Demokratija«, št. 165, 1919), »denunciantne, politične maroderje, bagaza sumljive in temne prošlosti« (isti list 18. decembra 1919) — sedaj pa se je zvezala z njimi v en »državo-ohranjačo« blok. Ni potekel teden, ko so demokratski listi zopet poudarjali svoje »odločno agrarno« stališče, da se namreč za begovska veleposestva nima plačati odškodnine, pa so tako hitro zatajili svoja demokratska »socialnoekonomska« načela! Čisto kakor naši samostojni »agrarni radikali«, ki se bodo zdaj vsedli za eno vladno mizo z bosanskimi veleposestniki, katerim naj jugoslovanski kmetje plačajo eno milijardo. Muslimanom seveda ni nič reči, ampak naši demokrati in samostojni so se zopet pokazali zdaj v pravi luči. Za centralizem bi Žerjav in Vošnjak žrtvovala tudi 10 milijard iz žepov — jugoslovanskega ljudstva.

+ Iz samostojnega kluba. Iz Belgrada se poroča: Klub Samostojne kmetijske stranke je imel 16. t. m. ob 2. uri popoldne sejo. Razpravljali je o občinskih volitvah v Sloveniji. V klub se je sprejel poslanec Drofenik. Izvršilo se je konstituiranje kluba: Predsednik Pucelj, tajnik Drofenik, blagajnik Majcen. Drofenik je pred vstopom moral podati izjavo, da on in njegovi tovariši ne izstopajo iz seljaškega pokreta vse države, temveč da se je ločil od zemljoradnikov radi nekvalificiranega držanja tajnika in nekaterih članov odbora. Nekateri člani bodo še danes odpotovali v razne kraje, da priredijo shode, peticija pa bo vodila klubove posle v Belgradu.

+ Juristi pa taki...! Pravi zakonski unikum je § 46. naše volivne uredbe. Prva določba v njem je, da se sme politična oblast udeležiti volitev. Čisto nepotrebna določba, saj ravno isto določa že § 28. To-

rej rek: v mlinu se dvakrat pove, ne velja več. Potem pa odreja, da se mora o dnevu volitve obvestiti politična oblast, prav ista oblast, ki je po § 25. odredila dan volitve. Tako gorostasno nesmisel vsebuje naredba zato, ker so dr. Žerjavovi juristi preveč hiteli črtati razne paragrafe uredbe, pa so v naglici pozabili prečrtati § 46. Vsa važna opravila ste vzeli županom, pa jih dali politični oblasti. Dobro! A če že to delate, napravite vendar temeljito, pogledjte vse kote dobro, da ne bo potem zakon sam priča da je župan kedaj vendar še kaj imel govoriti in da se tako silno ne osmešite. — Pa še neko lepo lastnost so pokazali Žerjavovi juristi. Cerkve in službe božje se boje kot vrag križa. Dokaz temu sta §§ 9. in 12. volivne uredbe. Stara uredba je določala, da se morata razgrniti imenikov in volitev sama razglasiti na občinski deski in »z oklicem na nedeljo po glavni službi božji pred župnimi cerkvami.« Nova uredba pozna le še občinsko desko; razglas pred cerkvijo odpade. Toraj ne samo cerkve, že prostora pred cerkvijo se ta gospoda boji. Radovedni smo, v kolikem loku se ti gospodje cerkve ogibajo. Mogoče pa gospode framazone le to ježi, da bi se razglasili vršili pred cerkvami po službi božji, ne pa tudi pred ložami po »delu« bratov. Ne bodite škodoželjni, mi vam nismo: rade volje vam dovoljujemo, da vpeljete razglase pred vse lože, tudi pred podružje.

+ Naša vlada in primorsko vprašanje. O čudoviti popustljivosti naše osrednje vlade napram Italiji bi bilo odveč še kaj govoriti, ker govori rapalska pogodba sama zadosti glasno. Zda pa je odšel italijanski delegat za trgovinska pogajanja iz Belgrada v Rim, — kakor pravijo — z jako ugodnimi vtisi o tem, kako si v Belgradu mislijo ureditev trgovinskih odnošajev z Italijo. Ni čuda, da celo centralistični listi izražajo veliko bojazan, da ne bomo zopet občutno prizadeti. Naša vlada pa je istočasno začela tudi nekaka kulturna pogajanja z Italijo, pod katerimi si pravzaprav javnost ne more nič določnega predstavljati. Menda gre za obojestansko priznanje visokošolskih študij, kajti to, kar je še vrhutega lepega in dobrega na starodavni italijanski kulturi, to že poznamo in bomo še spoznavali brez vsakih pogodb, na vsak način več, nego poznajo o naši kulturi Italijani. Bilo bi pa važno, da naša vlada pri tej priliki vpraša italijansko, kako ona kaj sodi o fašistovski kulturi metanja bomb in požiganja slovenskih domov ter podobnih pojavih; nadalje, jeli smatra za kulturno, da se slovensko šolstvo v Primorju zatira in vsaka kulturna avtonomija Slovencev sploh nasilno onemogoča. Če je to naša program teh tajnostnih pogajanj, smo lahko zadovoljni, če ne, je škoda za tisto postavko v budgetu, ki je za to gotovo jako draga reč namenjena.

+ Krščanska šola smagala. V državi Michigan in Združenih državah so hoteli svobodomiselnici, da bi se odpravile verske šole. Toda narod je z dvetrojinsko večino glasov odločil proti tej nameri. Katoličani so pridno delali. Tudi verni protestantje so glasovali s katoličani. Da ni bilo od strani framasonov toliko nespodobnih letakov in pa laži o verskih šolah, ki so pač mnoge zbegale, bi bila zmagala še večja.

+ O dogodkih na Ruskem objavljajo francoski, poljski in finlandski viri še dalje kritična poročila, glasom katerih bi bil položaj za boljševiški režim tako opasen, kakor ga slikajo. Stvari bi se moglo v polni meri verjeti, če ne bi londonski kabinet prav v tem trenutku javljal, da sta Anglija in sovjetska Rusija podpisali trgovinsko pogodbo. Ni verjetno, da bi Anglija sklepala z Moskvo tako dalekosežen dogovor, ki je tudi politično velikega pomena, prav v momentu, ko se sovjet baje že popolnoma podira — tem manj, ker je Anglija s podpisom tega dogovora najmanj že pol leta odlašala. Sicer pa misli tudi Poljska danes ali jutri podpisati mir z Rusijo. Kolikor so nam ruske razmere znane, utegne biti veliko bolj verjetno neko poročilo, ki pravi, da se boljševiki pogajajo s protiboljševiški demokratičnimi strankami v svrhu spremembe vladnega kurza. To bi bilo tudi najbolj pametno, da se Rusija otrese vseh tujih vplivov, zagisava državljanski mir in postane zopet mogočen faktor političnega razvoja v svetu. Bati se je pa le, da se kljub temu divje strankarske strasti v Rusiji še ne poležejo in da bodo stranke dalje rovale druga zoper drugo, ker ljudske mase niso nič probujene in je zato redno politično življenje še dolgo onemogočeno. Bomo videli.

Dnevne novice.

— Člani gospodarske komisije. Da bo znala javnost napade »Jutra« na gospodarsko komisijo pravičnejše presojati, poročamo, da je sestojala gospodarska komisija iz sledečih članov: Predsednik: Ivan Ogrin, predsed. namestnik Josip Lenarčič z Vrhnike kot zastopnik trgovske zbornice. Za trgovsko zbornico: Ivan Mohorič (demokratski kandidat). Za kmetijstvo: dr. Fran Spiller-Muys in Viljem Rohman. Za socialno skrajstvo: Sedlar, Ivan Kocmur, dr. Mla-

stvo. Posebno neugodno je učinkovala zastava avstrijskih monopolov. Na današnjem sestanku je dr. Dinghofer v sporazumu z vsemi strankami ugovarjal, da vlada zveznemu kanclerju ni dala tozadevnih poblastil. Predlagal je, da se ne sme zastaviti noben monopol brez privoljenja parlamenta. Predsednik dr. Weisskirchner je izjavil, da bo o tem brzojavno obvestil kanclerja dr. Mayerja.

ZELEZNIŠKI PROMET Z RUMUNIJO.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Uprava rumunskih železnic je preko svojega poslanika v Belgradu poslala naši vladi prošnjo, da naj ista čimprej določi svoje delegate za pogajanja glede direktnega prometa med obema državama.

KRALJ VELIKE RUMUNIJE.

Bukarešta, 17. marca. (Izv.) Kralj Ferdinand bo septembra meseca kranon za kralja Velike Rumunije. Kronanje se bo vršilo dvakrat in sicer 24. septembra v Karlsburgu, 25. septembra pa v Bukarešti. Povodom kronanja se bodo vršile velike svečanosti.

ZASEDANJE ČEŠKEGA PARLAMENTA

Praga, 17. marca. (Izv.) Z večerajšnje sejo, ki je trajala do petih zjutraj, se je zaključilo zimsko zasedanje poslanske skupščine. Senat bo imel še dve do tri seje. Pomladansko zasedanje se bo pričelo koncem marca.

PREGANJANJE ROPARJEV NA BANKE-TIH.

LDU Skoplje, 16. marca. Presbiro poroča: Ministra Drašković in Janković sta bila dva dni v Peči, en dan v Djakovici, dva dni v Prizrenu, potem sta šla v Junke in se snoči vrnili v Skoplje. V vseh krajih sta bila dobro sprejeta in so se jima priredili banketi. Danes ostaneta ministra v Skoplju, kjer bosta ob devetih sprejela meščanstvo. Jutri odideta v Tetovo, poitem pa se vrata v Belgrad.

ESPERANTSKI KONGRES.

Praga, 17. marca. (Izv.) Od 31. julija do 6. avgusta se bo tu vršil esperantski kongres.

PRINC WIED ŠARI PO ALBANIJI.

LDU Belgrad, 16. marca. Presbiro poroča iz Pariza: Kakor poroča »Messaggero« so se agenti princa Wieda razšli po Albaniji, da širijo propagando za eventualni povratek princa Wieda na prestol. Ako bi bilo to mogoče, bi manever princa Wieda meril na to, da proglasi svojega najmlajše-

ga sina za kralja Albanije in bi potem mati prevzela regentstvo, ker bi kralj bil mladoleten.

BORZA.

LDU Zagreb, 17. marca. Devize: Berlin 229—231, Italija 537—538, London 561 do 568, Newyork kabel 140.35—145, Newyork ček 0—144, Pariz 1018—1022, Praga 189.50—190, Švica 2450—0, Dunaj 20.65—20.80, Budimpešta 35.75—36. Valute: Dolarji 140.25—140.75, avstr. krone 21.50—22, carski rublji 70—75, franc. franki 0—1010, napoleonod 482—486, nemške marke 226—228, rum. lei 192—0, češkoslovaške krone 180—0, sovereign 590—0.

Prosveta.

pr Dom in Svet. — Te dni izide št. 1—3 novega letnika Dom in Svetovega. Opozorjamo nanjo že sedaj, ker bo podobno lanskim Cankarjevi številki vzbudila občo pozornost. Prinaša namreč reprodukcijo portreta Primčeve Julije, ki ga je naslikal M. Langus in ki se nani nanasa znani Prešernov sonet posvečen M. Langusu. Razen tega objavlja tudi fotografijo Julije v njeni starosti nekako iz leta 1861. Popis slike in njeno zgodovino podaja dr. Stele; dr. Fr. Kimovec poroča o rodbinskih spominih na Julijo in z značilnimi potezami izpopolnjuje sliko, kakor so nam jo ohranili Levec, Ernestina Jelovska in Trdina. Objavlja tudi govor škofa Antona Alojzija Wolfa, ki ga je govoril pri Julijini poroki in ki je pravi biser cerkvenega govornišva. Zanimivo je pisano in je bil govorjen nemško. Dr. A. Zigon pa se bavi z znanim sonetom in pride v mnogem oziru do čisto nepričakovanih rezultatov z ozirom na čas njegovega postanka in postanka portreta. Za vse, ki jih zanima Prešeren, bo ta številka prinesla izredno mnogo novega in tudi važnega. Osebnost njegove Beatrice sedaj prvič dobi meso in kri, pojasnjuje se v važni smoti njegova poetika, in princip arhitektonske kompozicije njegovih del se izkaže v svoji logičnosti, ki z nujnostjo vodi do novih rezultatov; vsebinsko stran soneta, o kateri se mu je posrežilo odkriti važne nove elemente, si je prihranil Zigon za poseben članek v št. 4—6. — Znanstveni del letošnjega letnika bo stal sploh v znamenju Prešernoslovja. Vodilni članek bodo namreč Puntarjeve »Gazele«, nadaljevanje njegovih »Zlatih črk«, pojasnjevanje Prešernove poetike iz romantične poetične teorije in antike; do sedaj mrtve besede o posodi z zlatimi črkami bodo oživele v svitu tisočletne tradicije in kdor bo poslej čital Gazele, jih bo čital z drugačnim čuvstvom, kakor smo jih mi do sedaj.

Izmed leposlovnih doneskov opozarjamo na Pregljevo biblično dramo »Azazel«, ki je nedvomno pomembno literarno delo, polno poezije, če bi mu tudi kdo oporekal s stališča drame V prvi številki priložuje D. in Sv. tudi lepo črtico k Ivanu Cankarju »Naj pojde!« — Pravi sicer, da se je čas, ko smo se naslajali ob dolgih pesnitvah, preživel, a kljub temu si je upal D. in Sv. letos pred čitatelje z dolgo pripovedno pesnijo Jože Lovrenčiča »Trentarski študent«, ki je v odlomkih že znan javnosti. Lep kos poezije zasedenega ozemlja je vključen v te verze, in tisti, ki so lansko leto z navdušenjem sprejemali Tolminca Plebanusa Joan-nesa, bodo zrlu tu v drugi luči, a deloma s para-

lelnimi čuvstvi Goriško švico. — Kot pesnik nastopa Alojzij Remec. Ant. Podbevšek je pokazal v novi luči z eno najslabših svojih pesnitev »Čarovnik iz jekla«. Nadaljuje se Divina Commedia v Debevčevem prevodu. — Vedno jasnej postaja obris nove literarne prikazni v prozi Andreja Čeboklija, ki si z uspehom skuša ustvariti lasten slog in se osvoboditi tradicije. — V naslednjih številkah prinese Dom in Svet reprodukcije najnovejših del Meštrovičevih, ki so skoro vsa religiozne vsebine. Izidor Cankar bo pisal o prezbiteriju sv. Katarine nad Medvodami, ki ga je nanovo moderno opremil arhitekt Vurnik; priložil bo nadalje študijo o pomembnem v umetnosti. — Opremo lista je oskrbel slikar in kipar Fr. Kralj. Dom in Svet je bil doslej živ odsev razvoja okusa in umetniške kulture pri nas od konca 80-ih let dalje; novi letnik dokazuje, da je to še vedno in da hoče ostati to tudi zanaprej. Tisti, ki te umetnosti ne razumejo, ji morajo priznati, če ne drugega, vsaj dekorativne vrednote, kakoršnih pred Kraljem pri nas še ni nihče ustvarjal. Kdor pa gleda v svet, bo novi Dom in Svet lahko brez sramu pokazal vsakemu. Od češke in hrvaške strani je dobil urednik ne en izraz priznanja za svoj list; znan Francoz se ni mogel načuditi njegovim kvaliteta in je poln priznanja pisal uredniku: »Dom in Svet sem prejel te dni ravno za božično darilo in precej sem se lahko prepričal, kako občudovna vredna produkt umetnosti in mišljenja vaše domovine predstavlja. Ta dežela in njen jezik imata res samo majhno število prebivalstva; toda to ljudstvo ne mara zaostajati za nobenim drugim.«

Vabimo torej najširše sloje naše javnosti, da se naroče na Dom in Svet, ko še vedno konkurira po relativno nizki naročnini z vsemi drugimi. Letno stane 120 K, za dijake pa 90 K.

Katoliški vestnik.

c Praznik Marijinega oznanjenja, ki zadene letos na veliki petek, je preložen na ponedeljek po beli nedelji (4. aprila) in se bo obhajal tudi letos, kakor druga leta ob enakem naključju, kot zapovedan praznik.

c Govor papeža Benedikta XV. bodo izšli v posebni izdaji, ki se bode na željo društva sv. Frančiška Saleskega v Genovi priredila v vati-kanski tiskarni sami.

c Vesti iz Vatikana. Apost. delegat za Albanijo, g. Cozzi, je bil dne 31. januarja svedčano sprejet v Skutari. V katedrali je podelil delegat svoj blagoslov in nato obiskal bolnega nadškofa gosp. Seregijskega. — Avstr. upravnik pri Vatikanu, dvor. svetnik Pastor, je dobil naslov izrednega poslanika in pooblaščenega ministra. — Legatni svetnik poljskega poslanstva, Loret, je bil kot poljski delegat pri ljudski zvezi v Zenevi nameščen in je zato zapustil Rim. — Kar se tiče osebnih premestitev, se sponoča: Društvo za ohranitev vere v Rimu (boj s protestantsko propagando) sta bila pridružena kardinala Sbarretti in Frühwirth. Za apost. delegata za Egipt in Arabijo je bil imenovan škof Cassulo iz Fabriano-Matelice. — Nadškof Hayes iz New-Yorka je došel v Rim; ravno tako poslanik Costarica v Vatikan, kateri ima navadno svoj sedež v Parizu.

c Papežev zavod biblije, voden od o. jezuitov, je začel izdajati časopis »Verbum Domini« (Gospodova beseda) k vulgariziranju biblije.

c Odklivanje. Predsedniku republike San Salvador, kakor tudi ministru znanjih del je izročil škof Duenas iz San Mignete v prisotnosti posebnega papeževskega delegata insignije velikega križa reda sv. Gregorija v svečani avdijenci. —

Francoski upravnik Doucet je podelil msgr. Blassotti-ju križ častne legije.

c Nadškof Szeptycki je imel v papeževem orientalskem zavodu posvetovanja o poslanstvu menišva in o zopetni združitvi ločenih cerkev.

c Pogajanja med Vatikanom in angleško vlado. Te dni so se pričela pogajanja med sv. stolico in angleško vlado, da bi se svojčas izgnani nemški misijonarji smeli zopet vrniti v angleške kolonije.

Orlovski vestnik.

Seja širjega vadiateljskega zbora za vse člane (tudi one izven Ljubljane) bo v nedeljo, 20. marca ob 13. uri v pisarni Zveze (Ljudski dom II.). Vseled izredne važnosti več točk je potrebna polna udeležba. (k)

Slike letošnjih prostih vaj (za vadiatelje in za člane) bodo izdelane do Velike noči. Po praznikih se razpošljejo odsekom.

Turistika in sport.

Občni zbor »Sportne zveze« in »Jugoslovanskega olimpijskega pododbora« se vrši kot zbor delegatov v petek ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma in kot glavna skupščina v soboto ob 9. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Posebna vabila se niso odposiljala. (k)

Gospodarstvo.

g Priglasitev kmetijskih kultur (ozimne) ter kmetijskega orodja in strojev. Vseled odluka kmetijskega ministrstva z dne 18. februarja 1921, št. 3929/VI, se vsi kmetovalci pozivljajo, da najkasneje do 24. marca 1921 naznanijo približno površino ploskve posejanih kmetijskih kultur (ozimne) ter svojega kmetijskega orodja in strojev. V mestnem okrožju ljubljanskem zadeva ta priglasitev vse one posestnike z Barja, Trnovskega, Spod. Šiške, Vodmata itd., ki se pečajo s kmetijstvom in imajo svoje kmetijsko orodje in stroje. V gori omejenih krajih in v mestu stanujoči posestniki-kmetovalci naj priglasijo svoje kulture in orodje pri mestnem magistratu (gospodarskem uradu) najkasneje do 24. marca 1921. Kdor bi se temu pozivu ne odzval, zapade kazni.

g Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani naznanja svojim p. n. članom, da se vrši v soboto, dne 19. t. m. ob 10. uri dop. v sejni dvorani mestnega magistrata XX. redni občni zbor. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. Pozdrav predsedstva; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo preglednikov računov; 5. volitev odbora; 6. slučajnosti. Gg. člane prosimo, da se obnege zbora udeležijo v čim večjem številu. (k)

g Borza v Novem Sadu. Na zahtevo novosadske trgovske in industrijske kamore je minister za trgovino dovolil osnovanje produkčne borze v Novem Sadu. Pravila so že potrjena in bo borza takoj pričela s poslovanjem.

g Višina carinskih dohodkov v letu 1920. Po poročilu generalne carinske direkcije, ki je izšlo pred par dnevi, znašajo dohodki na carini in trošarini 472,156.913 dinarjev. — Ker je letos carinska uvozna tarifa povišana za 100 odstotkov, bodo tudi dohodki dvakrat večji od laniških.

g Bolgarske železnice. Bolgarska vlada je naročila iz Francije 25 lokomotiv in 195 vagonov.

g Uvoz v Nemčijo. Nemčija je dovolila prost uvoz žive in zaklane živine in masti.

g »Titanit«, tovarna smodnika in strelnih artiklov v Zagrebu, je stavljena pod nadzorstvo vojnega ministra.

Omara s predali

(Schubladkasten) se po nizki ceni prodaja. Naslov pove uprava lista pod št. 991.

Kupim ali zamenjam hišo v predmestju Ljubljane s hišo, ki ima obrt s pekarnjo ali je za to pripravna, v mestu ali v večjem kraju na deželi. Ponudbe naj se pošiljajo pod »pekovska obrt« na upravnistvo.

Kostanje, visoke po 5—6 metrov, prodaja županstvo Dobrova.

Na prodaj je enonadstropna hiša v Kamniku na Glavnem trgu z dvema lokaloma za trgovino. Pojasnila se dobe pri franciskanskem provincijalatu v Ljubljani.

Stanovanje obsoječe vsaj iz dveh sob, kuhinje in pritliklin, za april ali maj išče zakonski par brez otrok. Nagrada: trajne ugodnosti. Ponudbe na poštini predal št. 123 Ljubljana. 976

Naročajte »Slovenca«!

Izjava.

Podpisani Andrej Malež, posestnik v Mekinjah št. 3 pri Kamniku izjavljam, da sem neopravičeno in zapeljan po govorici drugih ljudi osutil in ovadil orožništvo in sodišču Ivana Jagodice, zasebnika v Kamniku na Grabnu št. 54, da je dne 24. februarja 1921 zažgal moj pod, hlev in kozolec. Prepričal sem se, da je bilo moje sumničenje neupravičeno, in mu dajem s tem javno zadoščenje. V Ljubljani, dne 16. marca 1921.

Andrej Malež.

Fotografski aparat

9x12 se prodaja. Jože Pirc, Emonska 10/L.

Dobro hrastovi sodi za zganje in vino, dalje večja množina znotraj in zunaj pocinkanih **ZELEZNIH BARELOV** za petrolej in bencin se prodaja. Ponudbe pod št. 1002 na upravo tega lista.

100 kg fine, očiscene **ovčje volne**

se prodaja. Ogleda se volna ter dobe po v skladišču Gospodarska Zveza v Ljubljani.

Popolnoma zmožna **prodajalka**

za mešano blago, zlasti za manufakturo, poštna in pridna, se sprejme takoj v stalno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na Ivan Lavrič, trgovec, Cerknica, Notranjsko.

Športni avtomobil

pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se poizve: pisarna Podlesnik & Co., Ljubljana, Knafljeva ulica št. 4.

Les na prodaj

V sredo po Veliki noči dne 30. marca ob 10. dopoldne bo na

Trsteniku pri Čačku

prodano na javni ustmeni dražbi okroglo 500 m³ smrekovega lesa in sicer: I. part.: 240 m³ hlodov, debelih od 17—52 cm, zloženih ob okr. cesti na Trsteniku in Pangršici; II. part.: 175 m³ hlodov ob cesti v Zabljah, pod Babnim vrhom in pri Uslakarju; III. part.: 91 m³ tramov, ki se postavijo v Kranj. — Vsaka partija gre zase na dražbo. Jamščina 15.000 K; takoj plačljivo 30% cene, ostalo pozneje. Pogoji se izvedo v župnišču na Trsteniku.

Stavbeni odbor za zvonove.

Proda se: suknjeni plašč, bluze, klobuki, čevlji, vse moderno, Valvazorjev trg 7, II., levo.

CARTE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftomazilo**, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 15 kron pri **TANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.**

ČEBULČEK

in Zlatni semenski grah priporoča **SEVER & KOMP., LJUBLJANA.**

Mimosa Hiša

atelje za slikanje in gradbo gledaliških odrov. Žalna, p. Višnjagora, Dol. Prospekti na zahtevo.

Naprodaj je

lep enonadstropna hiša

osem sob (dve parketirani), udobna kuhinja in ostali prostori, mali vrtič, balkon divnega razgleda; večja nija; zidano gospodarsko poslopje poleg uzornega vira, solčna in kopal v bani. Ribarstvo, lov; zdrav, miren kraj, krasna okolica ob dolinski železnici blizu Ljubljane. Lepo letovišče. Kolodvor in cerkev v bližini. — Naslov: Glig P., p. Višnjagora št. 42.

z vsemi gospodarskimi poslopji, njivami, gozdi in travni ki se po ugodni ceni prodaja. Franc Mrzljak, Lesno brdo 27, Vrhnika.

Gospodarska zveza v Ljubljani ima na zalogi

stroj za luščenje ječmena in prosa

za motorni ali vodni pogon. Reflektantje naj se blagovolijo obrniti direktno nanjo.

Modna in športna trgovina

P. Magdič

Ljubljana

(nasproti glavne pošte).

Opozarja se na

razstavo 19. in 20. marca.

Najnovejše damske obleke, plašče in bluze.

Klobuki za gospode in perilo.

Ose zadnje novosti!

Prvovrstno blago, najnižje cene!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah. Delniška glavnica K 50.000.000. Rezerve K 45.000.000. Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Prodaja srečke razredne loterije. Cekovni račun številka 10.509. — Brzojavni naslov: Banka, Ljubljana. — Telefon štev. 261 in 413.